

Praha dne 5. 2. 2024
Č. j.: MZP/2024/270/539
Sp. zn.: ZN/MZP/2024/270/36
Vyřizuje: Mgr. Martina Pšeničková
Tel.: 267 122 436
E-mail: Martina.Psenickova@mzp.cz

Odpověď k žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Ministerstvo životního prostředí („MŽP“) obdrželo dne 26. 1. 2024 Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně ve své žádosti požadujete následující informace:

- 1) *Jaké jsou podpory vázané na půdu v kompetenci MŽP? Žádám o základní přehled napříč politikami nebo programy, které MŽP spravuje. Pokud mají politiky nebo programy svá programová období, žádám o informace o takových obdobích, a přehledy za jednotlivá období od roku 2014 a později.*
- 2) *Jak jsou při přípravě a při realizaci podpor vázaných na půdu nastaveny role MŽP a jiných státních institucí, které se na jejich poskytování podílejí, zejména SZIF a AOPK? Požaduji základní přehled o nastavení rolí a procesů.*
- 3) *Které útvary MŽP mají na starosti podpory vázané na půdu v kompetenci MŽP? Žádám vždy o název útvaru, přiřazení příslušné podpory, a základní kontaktní údaje na ředitele nebo vedoucího příslušného útvaru: jméno, e-mail, pevná linka, služební mobilní telefon, úřední hodiny.*

K výše uvedenému Vám sdělujeme následující:

Z dotazu bohužel není zcela jasné, co přesně máte na mysli pod souslovím „podpory vázané na půdu“. Naše odpověď se tedy zaměřuje především na podporu na zlepšování kvality půdy, okrajově jsou zmíněny i jiné typy podpor souvisejících s půdou. V rámci našich programů se výše zmíněná podpora vyskytuje v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) a v rámci Národního programu Životní prostředí (NPŽP).

Ad 1) Mezi priority OPŽP pro programové období 2021–2027 patří v rámci Specifického cíle 1.3 Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům. Do toho specifického cíle patří např. opatření

směřující k předcházení a ke zvýšení odolnosti vůči mimořádným událostem a krizovým situacím vznikajícím v souvislosti se změnou klimatu (povodním, sesuvům půdy, skalnímu řícení, suchu a lesním požárům) či lidským působením.

Konkrétní opatření vázané na půdu je opatření:

- Tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi;

V rámci tohoto opatření je podporována podaktivita:

- Zavádění půdoochranných technologií

Obsahem projektu je využití půdoochranných technologií na stanovené výměře orné půdy evidované v informačním systému pro evidenci využití zemědělské půdy LPIS jako kultura „standardní orná půda“. Používání šetrných půdoochranných technologií sníží riziko vzniku nadměrné vodní nebo větrné eroze, zvýší infiltraci srážek a omezí ztráty vody neproduktivním výparem. Budou vytvořeny podmínky nejen pro zlepšení či zachování příznivých biofyzikálních vlastností půdy, ale také pro posílení zásob podzemní vody a zlepšení kvality vody povrchové. Finanční podpora je poskytována na půdoochranné technologie s vyšším ochranným účinkem a na půdoochranné technologie s nižším ochranným účinkem, přičemž se nejedná pouze o pořízení technologie, ale i její aplikování na zemědělské půdě.

Program se významným způsobem zaměřuje i na odstranění znečištění vody, ovzduší i půdy. Mezi prioritní aktivity pak řadí i dekontaminaci a rehabilitaci průmyslových lokalit a kontaminované půdy, včetně starých a nezákonných skládek.

Více informací o OPŽP 2021–2027 je dostupných na webových stránkách OPŽP: <https://opzp.cz/>

V OPŽP 2014–2020 bylo Zavádění půdoochranných technologií také podporováno, konkrétně v rámci aktivity 4.3.5: Realizace přírodě blízkých opatření a zavádění půdoochranných technologií, cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu.

Více informací o OPŽP 2014–2020 je dostupných na webových stránkách: <https://2014-2020.opzp.cz/>

Pokud jde o podporu poskytnutou na opatření ke zlepšení kvality půdy, byla v rámci NPŽP v roce 2023 vyhlášena výzva č. 6/2023 financovaná z Národního plánu obnovy (NPO) a zaměřená na podporu zpracování biologicky rozložitelného odpadu a jeho využití v rámci zemědělské půdy s celkovou alokací 1,6 mld. Kč. Příjem žádostí v rámci této výzvy dosud trvá.

S využitím zemědělské půdy volně souvisí i dvě výzvy zaměřené na likvidaci přemnoženého hraboše polního s cílem zajistit environmentálně šetrné způsoby aplikace zvýšené dávky přípravku na hubení (rodenticidů) s alokacemi 40 a 20 mil. Kč vyhlášené v březnu a říjnu 2023.

S půdou ve smyslu pozemků souvisí řada výzev NPŽP zaměřená na podporu výkupů pozemků ve zvláště chráněných územích přírody – konkrétně jde o výzvy č. 4/2015 (alokace 23 mil. Kč), 4/2016 (40 mil. Kč), 4/2017 (52 mil. Kč), 1/2018 (50 mil. Kč), 1/2019 (40 mil. Kč) a 8/2021 (95,5 mil. Kč).

Některé bližší údaje o výše zmíněných výzvách jsou obsaženy v tabulkovém přehledu (viz příloha „Přehled NPŽP – půda.xlsx“).

Základní informace o všech výzvách NPŽP jsou k dispozici na webových stránkách NPŽP (viz <https://www.narodniprogramzp.cz/nabidka-dotaci/>).

Ad 2) Ohledně SZIF upozorňujeme, že uvedená instituce náleží do působnosti Ministerstva zemědělství a na administraci dotačních prostředků v gesci MŽP se žádným způsobem nepodílí. Doporučujeme Vám se obrátit pro podrobnější informace o jejich případném zapojení do poskytování dotačních prostředků v dané oblasti na Ministerstvo zemědělství, případně přímo na zástupce SZIF.

Obecný přehled nastavení rolí v OPŽP 2014–2020:

Řídicím orgánem OPŽP 2014–2020 je MŽP, zprostředkujícími subjekty jsou Státní fond životního prostředí ČR (pro všechny prioritní osy s výjimkou prioritní osy 4, která je zaměřená na ochranu přírody a krajiny) a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (pro příjem a hodnocení žádostí v prioritní ose 4 – s výjimkou podpory Zavádění půdoochranných technologií, které spadá čistě pod Státní fond životního prostředí ČR).

Obecný přehled nastavení rolí v OPŽP 2021–2027:

Řídicím orgánem OPŽP 2021–2027 je MŽP. Za příjem a hodnocení žádostí a administraci schválených projektů odpovídá Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP ČR), který je zprostředkujícím subjektem.

V rámci NPŽP jsou poskytovány prostředky SFŽP ČR. Poskytování těchto prostředků probíhá podle zákona č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon mimo jiné stanoví, že žádosti o podporu předkládají žadatelé SFŽP ČR, který k nim doplní vlastní stanovisko. Žádosti jsou dále posouzeny Radou SFŽP ČR a doporučeny nebo nedoporučeny k podpoře (§ 4 odst. 3 ve spojení s § 1 odst. 9). O žádosti rozhoduje ministr životního prostředí (§ 1 odst. 5). Prostředky SFŽP ČR mohou být poskytnuty pouze na typy opatření vyjmenované v zákoně (§ 3 odst. 1). Další podmínky, za kterých jsou prostředky ze SFŽP ČR poskytovány žadatelům, jsou stanoveny v jednotlivých směrniciích MŽP a statutu SFŽP ČR (§ 4 odst. 2).

V případě NPŽP je tedy konkrétně kromě zákona č. 388/1991 Sb. důležitý statut SFŽP ČR (viz <https://www.sfzp.cz/legislativa/statut-sfzp-cr/>) a směrnice MŽP č. 4/2015 o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky prostřednictvím NPŽP (viz <https://www.narodniprogramzp.cz/dokumenty/detail/?id=320>). Tato směrnice mimo jiné

stanoví, že podpora je poskytována zpravidla na základě vyhlášení výzvy k podání žádostí o podporu, která vymezuje konkrétní podporovaná opatření a podmínky pro získání podpory. Každá výzva je v souladu s § 1 odst. 5 zákona č. 388/1991 Sb. schvalována ministrem životního prostředí.

Obecně lze shrnout, že SFŽP ČR přijímá žádosti, zpracovává k nim své stanovisko, předkládá je k projednání na Radu SFŽP ČR a připravuje další podklady pro vydání rozhodnutí. O žádosti rozhoduje ve správním řízení ministr životního prostředí. SFŽP ČR následně vyplácí za stanovených podmínek prostředky příjemcům podpory.

Ad 3) OPŽP, kde je Řídicím orgánem MŽP, má v kompetenci odbor fondů EU, zastoupený ředitelem odboru fondů EU, panem Ing. Jaroslavem Michnou (e-mail: jaroslav.michna@mzp.cz, tel: +420 267122416).

Odborný garantem MŽP za oblast ochrany přírody a krajiny je odbor adaptace na změnu klimatu, zastoupený ředitelkou odboru, paní Ing. Lindou Stuchlíkovou (e-mail: linda.stuchlikova@mzp.cz, tel: +420 267122175).

Zprostředkující subjektem je SFŽP ČR, Sekce realizace projektů ochrany životního prostředí, kterou řídí Mgr. Martin Kubica (e-mail: martin.kubica@sfzp.cz, tel.: 267 994 515).

Odborným garantem SFŽP ČR je ředitel Odboru ochrany přírody Ing. Jan Matějka (e-mail: jan.matejka@sfzp.cz, tel: 267 994 327).

Kontaktní osoby za SFŽP ČR (příp. odkazy na kontaktní formulář SFŽP ČR) jsou uvedeny v textu jednotlivých výzev NPŽP (viz výše uvedený odkaz <https://www.narodniprogramzp.cz/nabidka-dotaci/>). U výzev uvedených v přehledu k otázce č. 1 jsou uvedeny požadované kontaktní údaje na zaměstnance MŽP i SFŽP ČR v přiloženém excelovském souboru „*Přehled NPŽP – půda.xlsx*“. Telefonní seznam zaměstnanců MŽP je k dispozici na stránkách MŽP (viz <https://www.mzp.cz/cz/contact>), telefonní seznam pracovníků SFŽP ČR je k dispozici na stránkách SFŽP ČR (viz <https://www.sfpz.cz/kontakty/pracovnici/>).

S pozdravem

PhDr. Martin Kocanda, Ph.D.
ředitel odboru koordinace a podpory
státní služby a resortních organizací
podepsáno elektronicky

Příloha
dle textu